

நோர்வே தமிழர் சுகாதார அமைப்பு

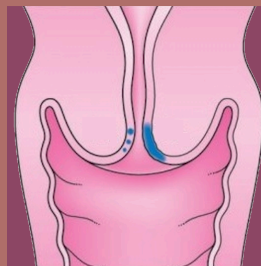
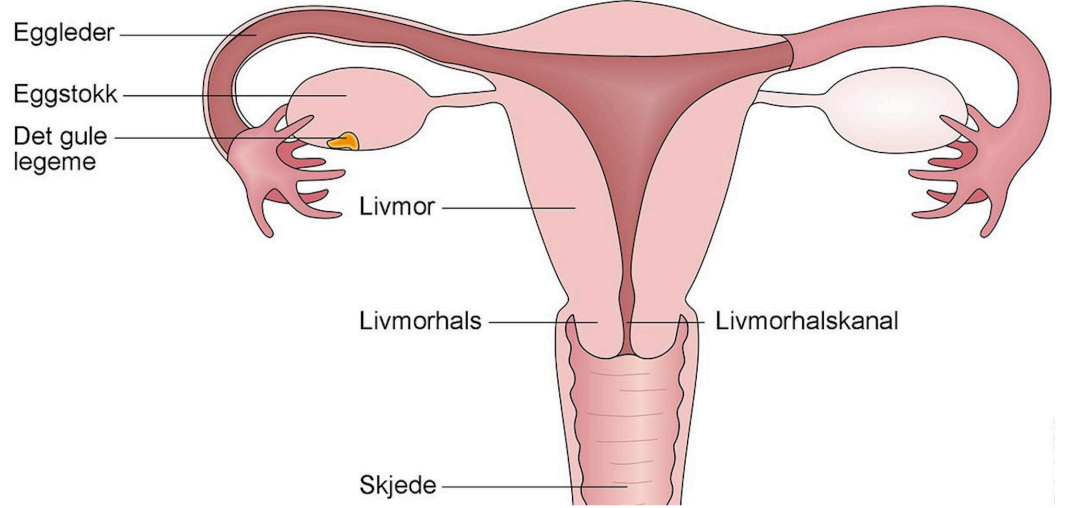
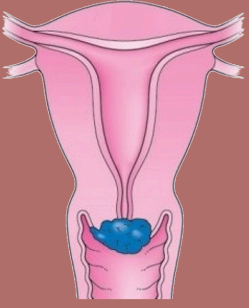
Norsk tamilsk helseorganisasjon

Norwegian Tamil Health Organisation

Livmorhalskreft

HPV vaksinasjon

Screeningprogram

Livmorhalskreft screening

Livmorhalskreft

1 *Hva er livmorhalskreft?*

Det er kreft i livmorhalsen, det vil si at det er kreft i inngangspartiet til livmoren.

2 *Forekomst?*

I 2020 var det 328 nye tilfeller.

3 *Hva forårsakes det av?*

Mer enn 99 % av tilfellene forårsakes av HPV virus.

4 *Hvordan diagnostiseres det?*

Det tas prøve fra livmorhalsen.

5 *Hvordan behandles det?*

Det behandles enten kirurgisk eller med stråleterapi. Kjemoterapi kan kombineres med de overnevnte.

6 *Hvordan er prognosen?*

Prognosen avhenger av stadium. Jo tidligere fase kreften oppdages på, jo bedre prognose.

HPV-vaksinasjon

1 *Hvilke effekter har HPV vaksinen? Er det livslang beskyttelse mot livmorhalskreft?*

HPV vaksinen forebygger kreftutvikling ved å beskytte mot kreftfremkallende HPV infeksjon. Beskyttelsen er livslang.

2 *Når vaksinerer man for HPV?*

Vaksinen tilbys i 7.klasse.

3 *Er det bare jenter som får vaksinen?*

Både gutter og jenter får vaksinen.

4 *Hvor mange doser må man ta?*

Man må ta 3 doser. Andre dose tas 1-2 måned etter første dose. Tredje og siste dose tas 6 mnd etter den første dosen.

5 *Hva slags vaksiner finnes?*

Det finnes forskjellige typer HPV vaksiner. Det anbefales å ta vaksinen med effekt mot flest undergrupper av HPV viruset.

6 *Er det farlig å ta vaksinen? Bivirkninger?*

Nei, det er ikke farlig å ta vaksinen. Mulige bivirkninger er lokal ømhet, irritasjon, hevelse, feberfølelse, hodepine, muskelplager, oppkast, diare og magesmerter. Det er sjelden med livsfarlige bivirkninger.

7 *Hvor lenge varer effekten av vaksinen? Er det nødvendig med en booster dose?*

Effekten er sannsynligvis livslang. Per tidspunkt er det ikke nødvendig med en boosterdose dersom alle tre dosene tas.

8 *Er det noe aldersgrense for å ta den? Kan en 35 år gammel kvinne som ikke har fått vaksinen gjennom barnevaksinasjonsprogrammet få vaksinen? Må hun da betale selv?*

Alle seksuelt aktive kvinner kan få livmorhalskreft. Det beste er å vaksineres før seksuell debut, og dette er årsaken til vaksinasjon i 13 års alder. Det anbefales at kvinner under 45 år vaksineres.

En 35 år gammel kvinne som ikke har fått vaksinen gjennom barnevaksinasjonsprogrammet kan få vaksinen. Hun må da betale for den selv.

Screeningprogrammet

1 *Hva er formålet med programmet?*

Formålet med programmet er å oppdage celleforandringer (forstadiet til kreft) og kreft forandringer i livmorhalsen. Det oppdages for å kunne gi helbredende behandling tidlig. Prøven må tas regelmessig i henhold til reglementet.

2 *Hvordan skjer det rent praktisk? Når får man innkalling?*

Kreftregisteret vil sende ut brev til alle kvinner når de har fylt 25 år. Kvinnen må selv ta kontakt med fastlegen/gynekolog for å få utført celleprøven.

3 *Hvordan utføres celleprøven? Bivirkninger? Er det farlig?*

Celleprøven tas ved en gynekologisk undersøkelse. Det kan oppleves ubehagelig, men den er ikke farlig.

4 *Hvor ofte skal man ta prøven?*

Ved alder 25 - 34 vil det tas celleprøve hvert 3. år såfremt det er et negativt svar. Ved alder over 35 år vil celleprøven tas hvert 5. år såfremt det er et negativt svar.

5 *Hva skjer når man får et negativt prøvesvar? Hvor ofte skal man ta prøven?*

Ved et negativt prøvesvar vil det tas en ny celleprøve enten hvert 3. eller 5. år.

6 *Hva skjer ved et positivt?*

Avhengig av alvorlighetsgraden, vil legen enten kontrollere med gjentatte prøver eller henvise deg til sykehuset for videre utredning og behandling.

7 *Hvis man har tatt prøven, Må man vente 3 år før man kan ta en ny?*

Ved symptomer som blødningsforstyrrelser kan celleprøven tas tidligere enn 3 år.

8 *Hvilke indikasjoner er det for å ta en celleprøven uten screeningsprogrammet?*

Celleprøven kan tas dersom du opplever blødningsforstyrrelser tidligere enn 25 års alder, ved tidlig seksuell debut, rikelig utflod.

9 *Hva skjer dersom en har fått påvist celleforandringer?*

Dersom du har fått påvist celleforandringer vil du gå gjennom en kirurgisk behandling kalt konisering. Den delen av livmorhalsen som består av forstadiet til kreft fjernes kirurgisk. Etter endt behandling vil du bli fulgt opp med kontroller i samråd med legen.

10 *Trenger man å ta flere celleprøver etter konisering? Eller kan man slutte i og med at den sykelige delen av livmorhalsen er fjernet?*

Etter konisering bør det tas regelmessige livmorhalsprøver etter anbefaling fra legen. Selv om den sykelige delen er fjernet, vil det fortsatt være risiko for å få nye celleforandringer.